

Slachtoffer, en wat nu?

Een wegwijzer naar herstel

Politiezone:

Adres:

Dossiernummer:

Verbalisant:

Contactpersoon:

Lokale Politie

Federale Politie

Het recht om informatie te krijgen

Je hebt het recht om op de gepaste tijdstippen de nodige informatie te ontvangen over bijvoorbeeld het verloop van de procedure, de manier waarop je bijstand van een advocaat kan krijgen en de gespecialiseerde diensten die jou kunnen bijstaan, zoals de diensten van slachtofferzorg.

Het recht op juridische bijstand en rechtsbijstand

Als slachtoffer heb je recht op juridische informatie en bijstand door een advocaat. De financiële kosten hiervan kunnen hoog oplopen. Vandaar dat werd voorzien in een systeem van juridische eerstelijnsbijstand en van juridische tweedelijnsbijstand (een volledige tot een gedeeltelijke kosteloze bijstand van een advocaat in functie van uw inkomen). Naast de kosten van een advocaat kunnen er ook nog de gerechtskosten zijn (bijvoorbeeld de kosten voor een dagvaarding of een deskundige). Via het systeem van de rechtsbijstand kan je in een aantal gevallen geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van deze kosten (altijd in functie van uw inkomen).

Het recht op een eerbiedige en correcte behandeling

Als slachtoffer heb je het recht om correct en respectvol te worden bejegend door de politionele en gerechtelijke overheden en dit vanaf de feiten, doorheen de strafprocedure en tot in de fase van de strafuitvoering.

Het recht om informatie te geven

Je hebt het recht om informatie te geven en om te worden gehoord zodat met je schade kan rekening gehouden worden. Dit betekent dat je alle elementen die je nuttig acht kan meedelen aan de bevoegde autoriteiten (politie, justitie, maar ook bijvoorbeeld je verzekeringsmaatschappij).

Het recht op herstel

Als slachtoffer heb je het recht op herstel van de schade die je hebt geleden door het misdrijf. De schade kan materieel, lichamelijk, moreel of psychisch zijn.

Het recht op hulp

Je hebt recht op psychosociale hulp, zo zijn er bijvoorbeeld de diensten Slachtofferhulp die je kunnen adviseren en begeleiden op psychosociaal en juridisch vlak en je praktische ondersteuning kunnen geven.

Het recht op bescherming en respect voor het privé-leven

Slachtoffers verdienen bescherming door de politiediensten in geval van bedreigingen of mogelijke wraakacties. Ook de privacy van de slachtoffers moet voldoende worden gerespecteerd (door bijvoorbeeld de pers op afstand te houden, respecteren van het beroepsgeheim, respecteren van het geheim van het dossier,...).

Inhoudstafel

De fundamentele rechten van het slachtoffer	2
Inhoudstafel.....	3
1 Slachtoffer van een traumatische of schokkende gebeurtenis	4
1.1 Wat is een traumatische of schokkende gebeurtenis?	4
1.1.1 De eerste reacties bij een traumatische of schokkende gebeurtenis	4
1.1.2 Gevolgen van een traumatische of schokkende gebeurtenis	4
1.1.3 Hoe omgaan met een traumatische of schokkende gebeurtenis	5
1.2 Waar kan je terecht als slachtoffer van een misdrijf?	7
1.2.1 De diensten politionele slachtofferbejegening	7
1.2.2 De dienst slachtofferhulp van het Centrum Algemeen Welzijnswerk.....	7
1.2.3 Het parket van de Procureur Des Konings Halle-Vilvoorde	8
1.2.4 De dienst Slachtofferonthaal	8
1.2.5 Het justitiehuis.....	8
1.2.6 Het bureau voor juridische bijstand	9
1.2.7 Slachtoffer en daderbemiddeling	9
1.3 Specifieke vormen van slachtofferschap	10
1.3.1 Slachtoffer van een verkeersongeval	10
1.3.2 Nabestaande(n) van een zelfdoding.....	10
1.3.3 Intrafamiliaal geweld	11
1.3.4 Lotgenoten.....	11
2 Wat gebeurt er met mijn klacht?	12
2.1 Procedure	12
2.2 Verduidelijking van enkele juridische begrippen	13
2.3 Proces-verbaal	14
2.4 Kopie	14
3 Hoe blijf ik op de hoogte van de stand van mijn dossier?	15
3.1 Informatievraag	15
3.2 Verklaring van benadeelde persoon.....	15
4 Hoe kan ik vergoed worden?	17
4.1 Dader is gekend en vergoedt vrijwillig de schade	17
4.2 Verzekering.....	17
4.3 Burgerlijke partijstelling.....	17
4.4 Commissie voor financiële hulp aan slachtoffer van opzettelijke gewelddaden en occasionele redders (Schadefonds)	18
4.5 Belgisch gemeenschappelijk motorwaarborgfonds	18
5 Bijlagen	19

1 Slachtoffer van een traumatische of schokkende gebeurtenis

1.1 Wat is een traumatische of schokkende gebeurtenis?

Het misdrijf waarvan jezelf of een naaste slachtoffer werd, kan een schokkende gebeurtenis zijn die een overweldigende indruk nagelaten heeft. Deze overweldigende indruk is niets meer dan een normale reactie op een abnormaal gebeuren. **Hoe erg de schok aankomt, is voor iedereen verschillend.** Bij de ene persoon duren de reacties kort, bij de andere persoon zijn ze van langere duur en zijn de gevoelens zeer intens. De verscheidenheid aan gevoelens is bovendien groot. Toch zijn er een aantal overeenkomsten in de gevolgen en de verwerking van de schokkende gebeurtenis. De gebeurtenis kan bij het slachtoffer pijn, verwarring en angst veroorzaken. Het zet zijn leven op zijn kop en hij heeft het gevoel geen greep meer te hebben op zijn leven en angstgevoelens. Veel mensen ervaren plots dat ze kwetsbaar zijn, dat niets meer voorspelbaar is. Dat maakt hen onzeker.

1.1.1 De eerste reacties bij een traumatische of schokkende gebeurtenis

Tijdens en kort na de gebeurtenis voel je je als slachtoffer meestal verdoofd en dringen gevoelens nog niet tot je door. Nadien wordt duidelijk wat er gebeurd is en komen de emoties los.

1.1.2 Gevolgen van een traumatische of schokkende gebeurtenis

Na een schokkende gebeurtenis kunnen verschillende reacties optreden:

- **Lichamelijke ongemakken:** Hoofdpijn, misselijkheid, slaapproblemen, hartkloppingen, gespannenheid, concentratiestoornissen, hyperaltheid,
- **Emotionele reacties:** Angst, verdriet, kwaadheid, schuldgevoelens, schaamte, herbeleven van de gebeurtenis via flashbacks en dromen, gevoel van machteloosheid, ...
- **Psychosociale gevolgen:** Prikkelbaarheid waardoor er spanningen kunnen ontstaan, niet meer durven buitenkomen waardoor je niet veel contact meer hebt met vrienden, problemen met intimiteit en seksualiteit, je niet begrepen voelen, ...
- **Financiële en materiële gevolgen:** Dokters- en apotheekkosten, opnieuw aanvragen van bepaalde documenten, plaatsen van nieuwe sloten, ...
- **Juridische gevolgen:** Klacht indienen, zich benadeelde persoon stellen, aanvragen van schadevergoeding, ...

Deze reacties zijn een teken dat de verwerking van de gebeurtenis op gang komt. **Het zijn normale reacties op een abnormale gebeurtenis.** Hoelang dit proces van verwerking duurt en hoe je dit aanvoelt, verschilt van persoon tot persoon en hangt af van factoren zoals de ernst en aard van de gebeurtenis, eventuele vorige slachtofferervaringen, ondersteuning van de omgeving, ... **Het is belangrijk deze gevoelens toe te laten en er over te praten indien je daartoe de behoefte voelt.**

1.1.3 Hoe omgaan met een traumatische of schokkende gebeurtenis

Het verwerken van een schokkende gebeurtenis is persoonsgebonden en kan veel tijd en energie vragen.

1.1.3.1 Tips die kunnen helpen

- Krop je gevoelens niet op, uit je emoties.
- De confrontatie met de werkelijkheid, bijvoorbeeld door het terugkeren naar de plaats van het gebeuren, het op een rijtje zetten van wat er gebeurd is, kan helpen om het gebeurde in een juist perspectief te plaatsen.
- Om het gebeurde langzaam te laten doordringen, kan het voor sommigen belangrijk zijn om erover te praten of over na te denken. Verschillende malen je verhaal vertellen, kan je helpen. Laat je schaamte geen hindernis zijn om je verhaal te vertellen.
- Verwacht niet dat de herinneringen zomaar weggaan. Ze kunnen je nog lange tijd parten spelen.
- Neem tijd om te slapen, uit te rusten, te denken en samen met je naaste familie en vrienden te zijn.
- Rij voorzichtig en let op in huis; ongelukken komen vaker voor tijdens stressvolle periodes.
- Vergeet niet dat kinderen ook met gelijkaardige gevoelens zitten. Geef je kinderen de kans om over hun gevoelens te praten of zich te uiten door te spelen of te tekenen.
- Ook je partner, kinderen, familie en kennissen kunnen emotioneel betrokken zijn bij het voorval. Je bent veel bezig met jezelf en met wat er gebeurd is. Je reageert anders dan voorheen. Dit kan moeilijk zijn voor de mensen in je omgeving. Je naasten weten soms ook niet hoe ze best omgaan met je reacties en emoties.
- Als vrienden en kennissen geen contact meer met je opnemen, ga er dan niet van uit dat ze niets meer met je te maken willen hebben. Ze kunnen zich ongemakkelijk voelen met de situatie. Neem gerust zelf contact op met hen.

1.1.3.2 Wanneer zoek je best psychologische hulp?

- Als je er graag eens over praat met iemand.
- Als je na een bepaalde periode blijvend gespannen, verward en uitgeput bent of je blijvend lichamelijke klachten hebt.
- Als je je verdoofd en leeg blijft voelen.
- Als je bezig blijft alleen maar om niet met je gevoelens geconfronteerd te worden.
- Als je blijvende slaapproblemen hebt.
- Als je de behoefte hebt om je verhaal en je emoties te delen en je niemand hebt om dit te doen.
- Als je te veel (of meer) blijft roken, drinken of medicatie neemt sinds de schokkende gebeurtenis.
- Als je je zorgen maakt over hoe je naaste (kind, partner,...) de gebeurtenis verwerkt.
- Als je niet weet hoe het nu verder moet.

1.1.3.3 Rouw en verliesverwerking

Iedereen wordt vroeg of laat geconfronteerd met verdriet en verlies in het eigen leven, met familieleden of vrienden die verlies meemaken. Toch bereiden weinig mensen zich hierop voor. Men wordt er vaak totaal onverwacht mee overrompeld. Bovendien laat onze samenleving hoe langer hoe minder ruimte voor het doormaken van een rouwperiode.

Belangrijk bij het verwerken van rouw is dat men in een bepaalde tijdsperiode uiting kan geven aan het verdriet en ondersteuning ondervindt bij anderen.

Rouwverwerking is de manier waarop iemand na een ingrijpende verdrietige ervaring tot rust probeert te komen. Toch zijn er wel fases vast te stellen die (vrijwel) iedereen die rouwt, doorloopt. Deze fases zijn voor lang niet iedereen even intensief en ook de tijd die iemand doorbrengt in een van de fases, verschilt van persoon tot persoon. Vaststellen in welke rouwfase iemand (jijzelf?) zit, geeft dan ook geen indicatie voor de tijdsduur die het rouwproces nog zal innemen: de duur van verschillende fases van rouwverwerking varieert soms enorm. **De vijf verschillende rouwfases zijn omschreven door psychiater Elisabeth Kübler-Ross.** Hoewel zij deze fases in een bepaalde volgorde omschrijft, hoeft deze volgorde niet strikt gevolgd te worden. Denk dus niet dat je abnormaal bent wanneer je merkt dat deze volgorde niet voor jou geldt.

Rouw is te allen tijde een individueel proces!

- **Ontkenning:** De eerste fase van het rouwproces is ontkenning: een algemeen afweermechanisme van ons brein. De waarheid is te erg om te bevatten, dus ontkennen we deze geheel of gedeeltelijk.
- **Boosheid:** Rouwverwerking is méér dan intens verdrietig zijn. Juist bij rouwenden zie je vaak boosheid, boosheid op het lot, de artsen, God, de omgeving... Dit lijkt soms misschien wat vergezocht, maar in feite is het een gezond verdedigingsmechanisme.
- **Het gevecht aangaan:** Veel mensen proberen om hun verlies te verwerken door het gevecht aan te gaan of door zichzelf doelen op te leggen. Het is in deze fase van rouwverwerking dat mensen marathons gaan lopen tegen bepaalde ziektes, een wereldreis maken of vanaf nu echt stoppen met roken.
- **Depressie:** Wanneer nabestaanden gaandeweg tot de ontdekking komen dat ontkennen, boos worden en/of het gevecht aangaan niet helpen om het verlies te verwerken, volgt vaak de depressieve fase. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door de machteloosheid die je als rouwende voelt: er is niets, maar dan ook niets, wat je aan het gebeurde kunt veranderen.
- **Aanvaarding:** Hoeveel verdriet en pijn je als nabestaande ook hebt, er komt een dag dat je gaat proberen om het verlies een plaatsje te geven. Dit betekent níet dat je iemand dan niet meer mist of dat je probeert om de overledene te vergeten. Het betekent wél dat je probeert om je leven in te richten zonder de geliefde om je heen.

Je kan bij verschillende organisaties terecht voor informatie en ondersteuning:

1.2 Waar kan je terecht als slachtoffer van een misdrijf?

1.2.1 De diensten politionele slachtofferbejegening

Lokale Politie

Iedere politiezone heeft een dienst politionele slachtofferbejeging waarop u een beroep op kunt doen.

De dienst politionele slachtofferbejegening kan:

- jou en je verwanten opvangen, een luisterend oor bieden en ondersteunen
- Praktische hulp verlenen
- Begeleiden bij en helpen met de te nemen stappen
- Adequate psychosociale en juridische informatie geven
- Doorverwijzen naar verschillende adequate diensten
- ...

1.2.2 De dienst slachtofferhulp van het Centrum Algemeen Welzijnswerk

De dienst slachtofferhulp van het Centrum Algemeen Welzijnswerk zorgt voor gratis onthaal en begeleiding van **slachtoffers van misdrijven**. Ook de **naastbestaanden en getuigen** kunnen bij deze dienst terecht. Slachtofferhulp biedt hulp aan zowel **volwassenen als kinderen**.

Het CAW biedt slachtofferhulp en psychosociale begeleiding gekoppeld aan juridische ondersteuning.

Concreet gaat het over:

- **Emotionele ondersteuning en begeleiding:** slachtoffers en hun omgeving, nabestaanden en getuigen kunnen bij slachtofferhulp terecht om te praten over wat hen overkomen is. Slachtofferhulp gaat samen met slachtoffers op zoek naar een goede/ gepaste manier om met de gevolgen om te gaan.
- **Informatie en advies: slachtofferhulp geeft je info over je rechten als slachtoffer:** wat gebeurt er met je klacht? Welke weg legt ze af? Welke stappen moet je zelf zetten? Wanneer en hoe raadpleeg je best een advocaat? Slachtofferhulp helpt je op weg met je juridische of verzekeringstechnische vragen. Slachtofferhulp geeft ook info over verwerking.
- **Administratieve hulp:** je wordt geconfronteerd met administratieve en praktische vragen naar aanleiding van een misdrijf, verkeersongeval, ramp of terreuraanslag.

Slachtofferhulp biedt ook hier ondersteuning en hulp en brengt je in contact met de gepaste diensten, zoals Slachtofferonthaal, verzekeringen, mutualiteiten, advocaten,... Als het nodig is, verwijzen de medewerkers van slachtofferhulp je door naar gespecialiseerde diensten zoals een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg of een andere werking van het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk.

Een gesprek kan telefonisch of persoonlijk; bij slachtofferhulp, bij jou thuis of ergens in je buurt. Iedereen kan bij slachtofferhulp terecht, ook kinderen en jongeren. Je kan hen bereiken via 0800 13 500.

Meer informatie kan je vinden op www.caw.be.

In bijlage B van deze informatie vind je het '**doorverwijsformulier**' dat samen met de politieambtenaar kan ingevuld worden. De politie stuurt het doorverwijsformulier door naar de dienst slachtofferhulp. De dienst slachtofferhulp neemt na ontvangst van dit formulier binnen een aantal werkdagen vrijblijvend telefonisch contact met je op. Op dat moment kan je nog steeds de aangeboden hulp weigeren.

Je vindt ook informatie op **www.slachtofferzorg.be**. Deze website wil je informeren en ondersteunen op juridisch, praktisch en emotioneel vlak.

1.2.3 Het parket van de Procureur Des Konings Halle-Vilvoorde

Het openbaar ministerie vertegenwoordigt de samenleving in de rechtbank. Haar voornaamste taak is het opsporen en vervolgen van misdrijven. De magistraten van het openbaar ministerie leiden het strafonderzoek, sporen de daders op en vorderen in de rechtbank een straf tegen de verdachten. Een andere belangrijke opdracht is het verlenen van advies in burgerlijke zaken.

Contactgegevens: Nerviërsstraat 60, 1730 Asse – 02/451.18.11

1.2.4 De dienst Slachtofferonthaal

De dienst Slachtofferonthaal staat in voor het onthaal van slachtoffers van wanbedrijven en misdaden en hun verwanten wat betekent dat ze enkel tussenkomen voor feiten vanaf het correctionele niveau:

- Personen en hun verwanten aan wie materiële, morele of lichamelijke schade werd toegebracht ten gevolge van een strafbaar feit, kunnen terecht bij deze dienst.
- Tevens kunnen personen die zwaar gekwetst werden of personen die een familielid verloren in een verkeersongeval, contact opnemen met de dienst.
- Nabestaanden van personen die overleden zijn in verdachte omstandigheden en naar aanleiding waarvan een gerechtelijk dossier werd geopend, kunnen eveneens een beroep doen op de dienst Slachtofferonthaal.

Waarvoor kan je bij Slachtofferonthaal terecht?

- Specifieke informatie over de stand van je gerechtelijk dossier
- Bijstand en ondersteuning tijdens emotioneel moeilijke momenten zoals bij de inzage van het onderzoekdossier n.a.v. het overlijden van een familielid, bij de teruggave van de in beslag genomen stukken, ...
- Verwijzing naar meer gespecialiseerde diensten indien psychosociale hulpverlening of juridische bijstand gewenst is zoals verwijzing naar de dienst Slachtofferhulp, de advocatuur,...

Hoe kan je op Slachtofferonthaal een beroep doen?

Je kan elke werkdag telefonisch contact opnemen met de dienst Slachtofferonthaal. Na dit eerste contact kan er nagegaan worden of een afspraak op het bureau nuttig is.

Contactgegevens:

Quatre Brasstraat 4, 1000 Brussel
02/508.71.69 (ma tem vr: 9u – 12u)
02/519.83.78

slachtofferonthaal.brussel@vlaanderen.be

Meer informatie en de contactgegevens van de diensten slachtofferonthaal vindt u op de website van de Justitiehuizen (www.justitiehuizen.be).

1.2.5 Het justitiehuis

Een laagdrempelige loketfunctie opgericht met als taak onder meer burgers te informeren, slachtoffers bij te staan en daders te begeleiden bij hun strafuitvoering.

Contactgegevens: Regentschapstraat 63 (2de verdiep), 1000 Brussel – 02/557.76.11

1.2.6 Het bureau voor juridische bijstand

Ben je op zoek naar praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of een verwijzing naar een advocaat, instantie of organisatie, dan kan je - ongeacht het inkomen - terecht bij:

- **Telebalie:** 02/511.50.45, elke werkdag van 12u tot 15u, een advocaat helpt je verder aan de telefoon
- **Bureau voor Juridische Bijstand:** 02/519.84.68 of mail bjb@baliebrussel.be
Regentschapsstraat 63 (-1), 1000 Brussel. Voor telefonische juridische eerstelijnsbijstand kan u elke werkdag tussen 12u en 15u terecht op het nummer 02/511.50.45 – een advocaat helpt je verder aan de telefoon.

1.2.7 Slachtoffer en daderbemiddeling

Soms zitten slachtoffers of na(ast)bestaanden met vragen waarop misschien enkel de dader een antwoord kan geven:

- Waarom heeft hij/zij dit gedaan?
- Waarom heeft hij/zij mij uitgekozen?
- Beseft hij/zij wat de gevolgen zijn voor mij?
- Wie is de dader of veroorzaker precies?
- Heeft hij/zij spijt van wat hij/zij gedaan heeft?
- ...

Jammer genoeg wordt niet bij ieder misdrijf of verkeersongeval de dader gevat. Wanneer **de dader wel gekend** is, kan slachtoffer- daderbemiddeling jou misschien iets bieden. Je kan als slachtoffer of na(ast)bestaande beroep doen op een neutrale persoon, de bemiddelaar. Via deze bemiddelaar kan je informatie, vragen of verwachtingen uitwisselen met de dader of de veroorzaker, bijvoorbeeld ook rond de schadevergoeding. Dit kan onrechtstreeks (via de bemiddelaar) of rechtstreeks (via een ontmoeting begeleid door de bemiddelaar) met de dader of veroorzaker.

Op ieder moment kan jij als slachtoffer of na(ast)bestaande een bemiddeling aanvragen: zowel voor als na een vonnis van een rechtbank. Het bemiddelingsproces start op vraag van één van de partijen: slachtoffer, na(ast)bestaande of dader of veroorzaker. De gesprekken met de bemiddelaar zijn **gratis** en vinden plaats op de bemiddelingsdienst, thuis of op een andere overeen te komen plaats.

Het betreft een **vrijwillig aanbod**. Zowel het slachtoffer en na(ast)bestaanden als de dader of veroorzaker zijn vrij om al dan niet op de bemiddeling in te gaan. De bemiddeling kan op elk moment worden stopgezet.

De gesprekken in het kader van de bemiddeling zijn **vertrouwelijk**. Slachtoffer, na(ast)bestaanden en dader of veroorzaker beslissen zelf welke informatie ze willen communiceren met andere partij(en). De bemiddelaar geeft geen informatie aan het parket, de onderzoeksrechter of de rechter.

Contactgegevens:

Vanderlindenstraat 17

1030 Schaarbeek

Tel: 02/522 69 75

Fax: 02/245 69 19

bemiddelingsdienst.halle-vilvoorde@moderator.be

www.moderator.be

info@moderator.be

1.3 Specifieke vormen van slachtofferschap

1.3.1 Slachtoffer van een verkeersongeval

Niemand wil bij een verkeersongeval betrokken zijn maar het kan iedereen die zich op (de) weg begeeft overkomen. Een zwaar verkeersongeval is ingrijpend en een respectvolle opvang van alle betrokkenen is zeer belangrijk - zowel van het slachtoffer, nabestaande, naaste, veroorzaker of getuige. Een verkeersongeval kan het gevolg zijn van een zware fout, zoals overdreven snelheid, onder invloed rijden of roekeloos rijgedrag. In heel wat gevallen is het echter een gevolg van een samenloop van omstandigheden, een inschattingsfout of op het verkeerde moment op de verkeerde plaats zijn.

Slachtoffers en veroorzakers situeren zich op een breed continuüm; er is niet zoiets als 'het' slachtoffer en ook niet zoiets als 'de veroorzaker'. Door een verkeersongeval iemand verliezen of met een blijvend letsel verder moeten, tekent de toekomst van het slachtoffer en van diens omgeving in belangrijke mate.

Er zijn veroorzakers die niet leren uit hun fouten en veroorzakers die verteerd door schuldgevoel in een sociaal en emotioneel isolement terechtkomen - los van het feit of ze al dan niet aansprakelijk werden gesteld. Een verkeersongeval verandert je leven en dat van de mensen om wie je geeft. Wie betrokken raakt in een verkeersongeval (als gewonde, naaste, of nabestaande) zit meteen na het ongeval met veel vragen. Bijvoorbeeld over rechten, verwerking van het ongeval en over gepaste opvang en zorg.

Rondpunt vzw (www.rondpunt.be) ijvert voor een goede opvang van alle verkeersslachtoffers in Vlaanderen. Rondpunt doet dit door in te zetten op informatie, advies en belangenbehartiging, het stimuleren van verkeersveilig gedrag en het ontwikkelen van producten en projecten ter ondersteuning van wie betrokken geraakt bij een verkeersongeval. Rondpunt richt zich met haar activiteiten tot alle direct en indirect betrokken bij verkeersongevallen (slachtoffers, veroorzakers, naasten, nabestaanden, hulpverleners, werkgevers, ...).

Als je wil praten over wat je is overkomen met lotgenoten, kan je terecht bij een aantal verenigingen:

Ouders van Verongelukte kinderen (OVK) is er voor gezinnen waarvan een kind het leven liet in een verkeersongeval.

Over-Hoop is er voor gezinnen waarvan het kind gewond raakte bij een verkeersongeval.

1.3.2 Nabestaande(n) van een zelfdoding

Wie een dierbare verliest door zelfdoding, heeft het vaak extra moeilijk met het verwerken van dit verlies. Meer nog dan bij andere oorzaken van de dood, zoals bijvoorbeeld ziekte of een ongeval, hebben de nabestaanden van de overledene maar al te vaak te kampen met schuldgevoelens. "Waarom heb ik het niet zien aankomen?," en "Hadden we iets kunnen doen om dit te voorkomen?," zijn twee voorbeelden van vragen waarmee de achterblijvers zichzelf

soms vrijwel eindeloos kwelen. Rouwverwerking na zelfdoding is dan ook absoluut geen sinecure. Ook buitenstaanders werken vaak, hoe onbewust ook, gecompliceerde rouwverwerking in de hand.

Op zelfdoding rust immers voor veel mensen nog steeds een groot taboe: omdat ze niet weten wat ze moeten zeggen tegen de nabestaanden, zeggen ze maar niets. De overledene wordt in dat geval 'doodgezwegen', waardoor de naasten zich alleen voelen en niet (h)erkend worden in hun verdriet.

Het verwerken van een zelfdoding van iemand die je liefhebt, is vaak moeilijk om mee om te gaan, zowel voor jezelf als voor de mensen om je heen. Voor veel nabestaanden is het moeilijk te aanvaarden dat zelfdoding als enige uitweg werd gezien.

De werkgroep Verder na Zelfdoding is het expertisecentrum inzake rouwen na zelfdoding en nabestaanden. Ze organiseert lotgenotencontact via praatgroepen, wandelingen, ontmoetingsdagen, chatsessies, een forum... . Je kan er ook terecht voor tal van brochures, informatie en advies op maat. www.werkgroepverder.be

1.3.3 Intrafamiliaal geweld

Familiaal geweld is geweld gepleegd door een (ex-)partner, een ouder, familielid of vriend. Dit kan fysiek, seksueel, psychisch of economisch geweld zijn, alsook verwaarlozing. Familiaal geweld kent vele vormen: partnergeweld, kindermishandeling, oudermishandeling, siblinggeweld of ouderenmis(be)handeling.

Ook getuige zijn van geweld wordt beschouwd als een vorm van slachtofferschap. Het Centrum Algemeen Welzijnswerk staat in voor het onthaal, begeleiding en oriëntering van problematieken van intrafamiliaal geweld.

Bij het **CAW** kunnen zowel het slachtoffer, de pleger van intrafamiliaal geweld als de kinderen van het gezin terecht. Dit zowel voor individuele hulpverlening, relatietherapie, echtscheidings- of ouderschapsbemiddeling.

In bijlage b van deze informatie vind je het formulier '**Doorverwijsformulier**' dat samen met de politieambtenaar kan ingevuld worden. De politie faxt het formulier door naar het bevoegde CAW. Indien je dit wenst, kan je ook zelf contact opnemen met deze dienst. Het CAW neemt na ontvangst van dit formulier binnen de 3 werkdagen vrijblijvend telefonisch contact met je op. Op dat moment kan je nog steeds de aangeboden hulp weigeren. Natuurlijk kan je zelf telefonisch contact opnemen met het CAW in jouw regio.

Een **Centrum Algemeen Welzijnswerk** is een eerstelijns hulpverleningsdienst waar je terecht kan voor onder andere:

- Juridische informatie
- Bemiddeling
- Psychosociale begeleiding

Daarnaast kan je voor vragen over geweld ook terecht bij **hulplijn 1712** waar ze je informatie en advies geven of je doorverwijzen naar verdere hulp.

1.3.4 Lotgenoten

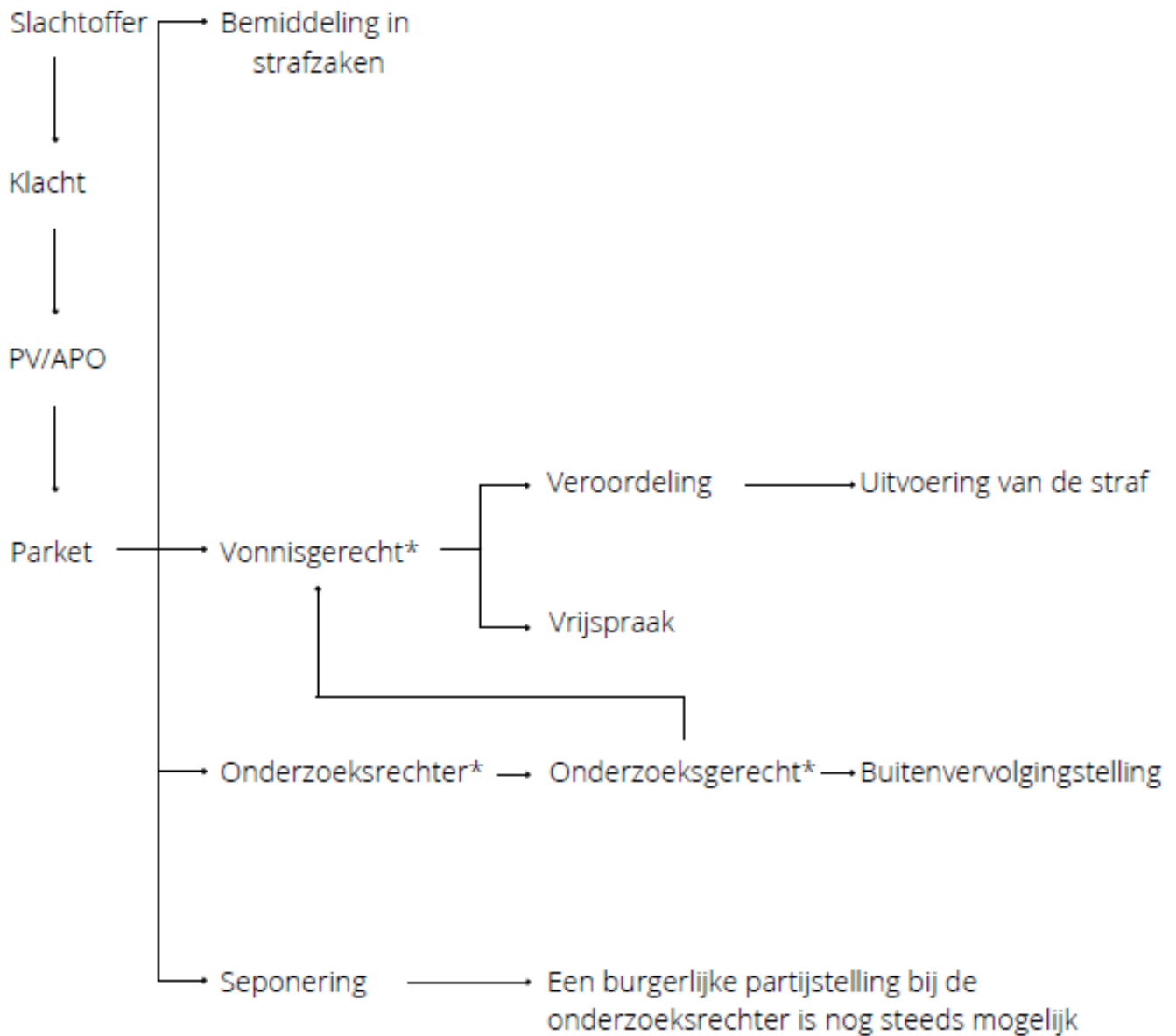
Andere lotgenotenverenigingen zijn te vinden op www.zelfhulp.be .

Zelfhulpgroepen en lotgenotencontact staan centraal bij Trefpunt Zelfhulp. Zit je met vragen rond je zelfhulpgroep of wil je graag een project uitwerken rond zelfhulp? Wij helpen je graag verder.

2 Wat gebeurt er met mijn klacht?

2.1 Procedure

De politiedienst stuurt het proces-verbaal (en APO) door naar het bevoegde Parket.
Het dossier dat geopend wordt door het opstellen van het proces-verbaal, kan een hele weg afleggen.
Een schematisch overzicht van de mogelijk af te leggen weg van je dossier en een aantal verklarende begrippen vind je hieronder.

*Je kan je burgerlijke partij stellen (zie pg.17)

2.2 Verduidelijking van enkele juridische begrippen

Proces-verbaal

Het document waarin alle nuttige inlichtingen en vaststellingen in verband met het misdrijf zijn opgenomen. Er zijn drie soorten processen – verbaal: een gewoon PV, een APO en een VPV. (zie blz.14)

Proces-verbaal van verhoor

Het document waarin de verklaring van de aangever omtrent het misdrijf is opgenomen.

Attest van klachtneerlegging

Het document dat bewijst dat je een klacht hebt ingediend bij een politiedienst of het Parket.

Verklaring benadeelde persoon

Een actie die je als slachtoffer zelf kan ondernemen om op de hoogte gehouden te worden van je dossier.

Parket/Openbaar ministerie

De instantie die de belangen van de maatschappij verdedigt en over de toepassing van de strafwet waakt.

Procureur des Konings

De magistraat die aan het hoofd staat van het Parket, op het niveau van het gerechtelijk arrondissement.

Opsporingsonderzoek

Het onderzoek dat gevoerd wordt onder leiding van de Procureur des Konings met de bedoeling daders van misdrijven op te sporen en bewijzen te verzamelen

Gerechtelijk onderzoek

Het onderzoek dat gebeurt onder leiding van een onderzoeksrechter met de bedoeling daders van misdrijven op te sporen en bewijzen te verzamelen.

Onderzoeksrechter

De magistraat die het gerechtelijk onderzoek leidt.

Burgerlijke partijstelling

Een actie die je als slachtoffer zelf dient te nemen om partij te worden van de strafuitvoering en om schadevergoeding te bekomen.

Voorhechtenis

Een vrijheidsberoving van de verdachte die – mits voldaan aan strikte voorwaarden - kan opgelegd worden door de onderzoeksrechter in functie van het lopend gerechtelijk onderzoek. Dit is niet hetzelfde als de definitieve straf, welke uitgesproken wordt door een vonnisgerecht.

Onderzoekgerecht

De rechtbank, ook wel raadkamer genoemd, die na het gerechtelijk onderzoek beslist over het verdere verloop van de zaak. De raadkamer kan de verdachte naar een vonnisgerecht verwijzen of hem buiten vervolging stellen. Tegen de beslissingen van de raadkamer kan beroep worden aangetekend bij de kamer van inbeschuldigingstelling. Het onderzoekgerecht beslist eveneens over de voorlopige hechtenis van de verdachte (het voorarrest).

Vonnisgerecht

De rechtbank waar de rechter een uitspraak doet over de grond van de zaak. De strafrechter kan, wanneer hij vindt dat de feiten bewezen zijn, de dader veroordelen en hem een straf opleggen. Alsook kan hij een schadevergoeding toekennen aan een de burgerlijke partij. In het andere geval spreekt de strafrechter de verdachte vrij. De politierechtbank en correctionele rechtbank zijn vonnisgerichten die zich buigen over strafzaken.

Bemiddeling in strafzaken

Bij bemiddeling in strafzaken wordt via een overeenkomst tussen dader en slachtoffer gepoogd om de materiële of morele schade te herstellen. Naast dit herstel kan de procureur des Konings nog bijkomende voorwaarden ten aanzien van de dader voorstellen (geneeskundige behandeling of therapie, opleiding of dienstverlening). De bemiddeling in strafzaken is een vrijwillige procedure: ze vereist de instemming en de actieve medewerking van alle partijen. De procureur des Konings kan bemiddeling in strafzaken voorstellen indien het gaat om een feit waarvoor hij meent een gevangenisstraf van minder dan twee jaar te moeten vorderen.

Seponering

De beslissing van het Parket waarbij het dossier zonder gevolg wordt geklasseerd. Dit wil zeggen dat de eventuele verdachte niet verder wordt vervolgd door het Parket. Een actie die je als slachtoffer zelf kan ondernemen om op de hoogte gehouden te worden van je dossier.

2.3 Proces-verbaal

Door de politiediensten werd een proces-verbaal opgesteld, naar aanleiding van het indienen van je klacht. Enkel het proces-verbaal van verhoor mag door jou nagelezen en gecorrigeerd worden, nadien kan je het ondertekenen.

Er zijn verschillende soorten processen-verbaal:

- Gewoon PV
- APO: PV in het kader van een autonoom politieel onderzoek
- VPV: vereenvoudigd proces-verbaal

Het verschil tussen de verschillende processen-verbaal bestaat in de wijze van afhandeling. Een gewoon proces – verbaal en een APO worden na verloop van tijd overgemaakt aan het Parket (zie schema p.6). Een VPV wordt bewaard bij de politiediensten tot er bijkomende elementen in het dossier opduiken, waardoor het VPV een gewoon PV of een APO wordt.

Na het opstellen van een proces-verbaal ontvang je van de politiedienst een attest van klachtneerlegging, met vermelding van het dossiernummer. Per soort van opgesteld proces-verbaal ontvang je een ander attest van klachtneerlegging.

2.4 Kopie

Je hebt het recht kosteloos een kopie van je verklaring van verhoor te vragen aan de politiedienst of een kopie van het VPV.

Het dossiernummer, welk vermeld staat op de kopie van je verklaring en op het attest van klachtneerlegging, is een onontbeerlijk gegeven bij contact met verzekeringsmaatschappijen, Parket, e.a.

3 Hoe blijf ik op de hoogte van de stand van mijn dossier?

Misschien denk je: "Ik heb klacht neergelegd, ze zullen mij wel iets laten weten over de stand van zaken."
NEEN, deze garantie heb je niet!

Er zijn echter een aantal mogelijkheden waardoor je als slachtoffer verder op de hoogte wordt gehouden van de stand van zaken van je dossier.

Indien je proces-verbaal een VPV is, heb je onderstaande mogelijkheden niet. Als je VPV echter verandert in een PV of APO, brengt de politiedienst je hiervan normaal op de hoogte en krijg je een ander attest van klachtneerlegging. Wil je zekerheid, neem contact op met de **dienst Slachtofferonthaal** (blz. 8) op het nummer 02/508.71.69 (ma tem vr: 9u – 12u), slachtofferonthaal.brussel@vlaanderen.be.

3.1 Informatievraag

Via een eenvoudige schriftelijke vraag aan het Parket, kan je aan de Procureur des Konings de vraag stellen om op de hoogte te worden gehouden van het verdere verloop van je dossier. Deze wijze geeft je echter geen garantie dat dit ook effectief gebeurt.

Je kan ook telefonisch contact opnemen met de dienst Slachtofferonthaal zoals hierboven vermeld.

Bij elke communicatie met het Parket inzake je dossier – zij het schriftelijk, zij het via het statuut benadeelde persoon, of persoonlijk via de dienst slachtofferonthaal – is de vermelding van het dossiernummer, vermeld op het attest van klachtneerlegging, onontbeerlijk.

3.2 Verklaring van benadeelde persoon

Wanneer je wenst op de hoogte gehouden te worden van wat er met je klacht gebeurt, van het verloop van de verdere procedure, dien je de **verklaring van benadeelde persoon** af te leggen. **Opgelet: de verklaring van benadeelde persoon is geen burgerlijke partijstelling en geen formulering van een klacht!**

Indien je het statuut van benadeelde persoon aanvraagt, word je door het Parket op de hoogte gebracht van:

- De seponering van je dossier en de reden daarvan (indien dit zou gebeuren)
- Het instellen van een gerechtelijk onderzoek
- De bepaling van een rechtsdag voor het onderzoeks- en vonnisgerecht
- De beslissing van de raadkamer

Hierdoor krijg je indicaties wat je verder te doen staat, wanneer je je dossier eventueel kan gaan inkijken, wanneer je je best burgerlijke partij kan stellen, ...

Tijdens je verhoor heb je je misschien al benadeeld persoon gesteld. Is dit het geval, dan werd dit in je proces-verbaal van verhoor opgetekend en dan zal je verklaring bij ontvangst van het proces-verbaal door het parketsecretariaat geregistreerd worden.

Indien je je nog geen benadeelde persoon stelde tijdens je verhoor, dan heb je nog steeds de mogelijkheid om dit te doen aan de hand van het formulier dat bijgevoegd is bij het attest van klachtneerlegging, dat je door de politie overhandigd werd of toegestuurd wordt.

Bij bijlage A van deze brochure (blz.20) vind je ook dit formulier.

Je kan je persoonlijk of via een advocaat als benadeelde persoon stellen:

- Ofwel door de verklaring van benadeelde persoon af te geven op het parketsecretariaat, waarvan de gegevens hieronder vermeld worden
- Ofwel door de verklaring aangetekend aan het parketsecretariaat op te sturen
- Ofwel door de verklaring op het politiekantoor af te geven

Waar laat je de verklaring benadeelde persoon registreren?

- *Voor algemeen recht/jeugd*

In het gerechtelijk arrondissement Halle – Vilvoorde moet de ‘verklaring van benadeelde persoon’ afgegeven worden op het secretariaat van het Parket – Nerviërsstraat 60, 1730 Asse - Openingsuren: 9u tot 11u en 13u30 tot 15u

- *Voor verkeerszaken*

In deze gevallen kan de verklaring van benadeelde persoon ook afgelegd worden op het bevoegde politieparket. Dit kan dus naast Brussel, ook Halle of Vilvoorde zijn:

- Vilvoorde: Hanssenslaan 11, 1800 Vilvoorde - Openingsuren: 8u30 tot 11u45 en 12u45 tot 16u
- Halle: Zuster Bernardastraat 32, 1500 Halle - Openingsuren: 8u tot 11u45 en 12u45 tot 16u30

4 Hoe kan ik vergoed worden?

Schadevergoeding kan op een aantal manieren worden verkregen. Meestal dien je hiervoor als slachtoffer **een aantal noodzakelijke stappen** te zetten. Belangrijk om op te merken is dat een simpele vermelding in je verklaring of dat je je benadeelde persoon hebt gesteld **NIET** voldoende is om een schadevergoeding te verkrijgen. Schadeherstel kan via een aantal manieren worden verkregen.

4.1 Dader is gekend en vergoedt vrijwillig de schade

De dader kan dit op eigen initiatief of op jouw vraag (eventueel via aangetekend schrijven) doen. Indien er een klacht werd ingediend, dien je de procureur des Konings erover in te lichten dat de dader de schade heeft vergoed. Als slachtoffer van een misdrijf of een verkeersongeval kan je een beroep doen op een bemiddelaar om na te gaan op welke manier de schade vergoed kan worden.

4.2 Verzekering

Wanneer je slachtoffer bent van een misdrijf is het alleszins nuttig al je verzekeringen na te kijken: brandverzekering, familiale verzekering, ... Hiertoe kan de verzekeringsagent gecontacteerd worden. Best wordt hier niet te lang mee gewacht gezien de aangiften vaak aan een bepaalde termijn gebonden zijn. De familiale verzekering is zeer belangrijk om na te kijken omdat hier vaak een rechtsbijstandsverzekering aan gekoppeld is. Deze rechtsbijstandsverzekering kan binnen de polisvoorwaarden tussenkomen voor de kosten en erelonen van advocaat, gerechtskosten,... Sommige familiale verzekeringen vergoeden de schade (weliswaar geplafonneerd) als de dader onbekend is of na een veroordeling onvermogen blijkt te zijn (insolvabiliteitsclausule).

De polisvoorwaarden zijn natuurlijk van belang om te weten hoever de waarborg reikt.

Bij inbraken, homejackings en andere misdrijven waar schade aan de woning werd toegebracht, is het belangrijk hiervan aangifte te doen bij uw brandverzekering.

Ook de eventuele specifieke verzekeringen worden best bekeken (hospitalisatieverzekering, reisverzekering, ...).

4.3 Burgerlijke partijstelling

Indien je schadevergoeding wenst of indien je andere rechten wilt verkrijgen, dien je je burgerlijke partij te stellen. Hoe? Door in persoon of via je advocaat een uitdrukkelijke verklaring af te leggen. Deze verklaring kan worden afgelegd in alle fasen van de procedure (voor de Onderzoeksrechter, het onderzoeksgerecht of de rechtbank).

Als burgerlijke partij kan je vragen om inzage te verkrijgen in het dossier, vragen om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten, schadevergoeding vragen of een rechtsmiddel aanwenden tegen de gewezen beslissingen (bijvoorbeeld: in hoger beroep gaan).

Gelet op het complexe karakter en het belang van deze procedure kan je je richten tot een advocaat of de dienst Slachtofferbejegening bij politie, de dienst Slachtofferonthaal bij het Parket of de dienst

Slachtofferhulp van het Centrum Algemeen Welzijnswerk. De burgerlijke partijstelling kan mogelijke financiële gevolgen met zich meebrengen. Er kan gevraagd worden een borgstelling te betalen ter dekking van eventuele onderzoekskosten.

Opgelet: de verklaring van benadeelde persoon is geen burgerlijke partijstelling!

Belangrijk om te weten: wanneer je je geen burgerlijke partij stelt, kan de rechter die de zaak beoordeelt de dader niet veroordelen tot het betalen van een schadevergoeding. Wie niets vraagt, krijgt niets.

4.4 Commissie voor financiële hulp aan slachtoffer van opzettelijke gewelddaden en occasionele redders (Schadefonds)

Indien de dader onbekend of onvermogen is en je op geen enkele andere wijze een schadevergoeding kan bekomen, kan je een aanvraag indienen bij het Schadefonds. Deze aanvraag moet per aangetekend schrijven opgestuurd worden (er bestaat een modelverzoekschrift) naar het secretariaat van de "Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en occasionele redders".

Allerhande informatie hieromtrent (o.a. de procedure en de voorwaarden waaraan je moet voldoen) kan ingewonnen worden bij de dienst Slachtofferhulp of bij het Fonds zelf.

Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en occasionele redders:
Adressen:

- **Briefwisseling:**
Waterloolaan 115
1000 Brussel
- **Lokalen:**
Eversstraat 2 – 8
1000 Brussel
Tel: +32 2 542 72 36 | commissie.slachtoffers@just.fgov.be

4.5 Belgisch gemeenschappelijk motorwaarborgfonds

Voor slachtoffers van verkeersongevallen kan het gemeenschappelijk motorwaarborgfonds in de volgende gevallen de schade vergoeden:

- Als het aansprakelijke voertuig niet geïdentificeerd kan worden (enkel lichamelijke schade wordt vergoed)
- In het geval van overmacht, toeval
- Bij insolvabiliteit van de verzekeraar o.a. faillissement
- Indien het aansprakelijke voertuig niet verzekerd is
- Indien de aansprakelijke met een gestolen voertuig reed
- Bij het uitblijven van een antwoord van de verzekeringsonderneming of haar schaderegelaar na indiening van het verzoek tot schadevergoeding.

Meer informatie hieromtrent, de procedure en de voorwaarden waaraan je moet voldoen, kan ingewonnen worden bij de dienst Slachtofferhulp of bij het Motorwaarborgfonds zelf.

Contactgegevens:

Liefdadigheidstraat 33 bus 1

1210 Brussel

Tel 32 (0)2 287 18 11 | Fax 32 (0)2 287 18 00

info@fcgb-bgwf.be | <https://www.fcgb-bgwf.be>

5 Bijlagen

Bijlage A: Verklaring benadeelde persoon - blz. 20

Bijlage B: Doorverwijsformulier - blz. 21

VERKLARING BENADEELDE PERSOON

Dit document moet :

- ofwel worden afgegeven tijdens het verhoor door de politie;
- ofwel op het parketsecretariaat worden afgegeven op volgend adres : Parket van de procureur des Konings Halle-Vilvoorde, Nerviersstraat 60 te 1730 Asse;
- ofwel aangetekend verzonden worden aan het parketsecretariaat (zelfde adres);
- ofwel op het politiekantoor afgegeven worden.

U kan dit persoonlijk of via uw advocaat doen.

Ik verklaar benadeelde persoon te zijn in het kader van het dossier met PV-nummer :

..... (zie voor dit nummer uw attest van klachtmeerlegging)

1. Mijn identiteit :

Naam :

Voornaam :

Plaats en datum geboorte :

Adres :

Rijksregisternummer :

Optredend in hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordiger van :

(in dit geval, gelieve deze hoedanigheid te preciseren) :

.....

2. De feiten waarvoor ik verklaar benadeeld persoon te zijn, zijn de volgende :

Plaats van de feiten :

Datum van de feiten :

Veroorzaker van de schade :

Aard van het misdrijf :

3. De schade die ik lijd, is van deze aard (kopie van eventuele stavingsstukken bijvoegen) :

☐ Lichamelijk :

☐ Materieel :

☐ Andere, namelijk :

☐ Geen schade :

4. (Enkel in te vullen indien “geen schade” werd aangekruist in vraag 3) :

Het persoonlijk belang om me benadeelde partij te stellen is het volgende :

.....

.....

.....

.....

.....

Ik wens dat deze verklaring bij het dossier gevoegd wordt nadat het parket er akte van heeft opgesteld en dat ik bijgevolg op de hoogte word gebracht van de beslissing die de procureur des Konings zal nemen op het einde van het onderzoek. Ik zal eveneens op de hoogte worden gebracht van het verloop van het dossier, m.n. van het instellen van een gerechtelijk onderzoek en de bepaling van een rechtsdag voor het onderzoeks- en vonnisgerecht. Ik weet bovendien dat ik elk document dat ik nuttig acht, kan laten toevoegen aan het dossier en dat ik toelating kan vragen om het dossier in te kijken of er een afschrift van te verkrijgen.

Opgemaakt te op
(Handtekening)

DOORVERWIJSFORMULIER

Voor :

- ☐ Slachtofferhulp
- ☐ Verkeersongevallen
- ☐ Partnergeweld
- ☐ Woonproblemen
- ☐ Gezins- en
Opvoedingsproblemen
- ☐ Verontrusting

Wie : (enkel in te vullen bij

Slachtofferhulp,
Verkeersongevallen
Partnergeweld)

- ☐ Slachtoffer
- ☐ Na(ast)bestaande
- ☐ Getuige
- ☐ Betrokkene in
Verkeersongeval
- ☐ Plegger

Taal : _____

Kinderen : Ja / neen

Leeftijden : _____

Ik ondergetekende

Naam _____
naam voornaam m/v

Naam _____
naam voornaam m/v

wens(en) gecontacteerd te worden in verband met

Relatie als na(ast)bestaande : _____
(vb. partner van, moeder van....)

(Bij overlijden : naam overledene: _____)

Adres: _____

Telefoonnummer: _____/_____

Geboortedatum : _____/_____/_____

Naam verbalisant : _____

Notitienummer : _____

Datum PV : _____/_____/_____

Naam Slachtofferbejegenaar : _____

Extra Info : _____

Stempel Federale – Lokale Politie – Justitie:

Datum en handtekening:
